

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discvrsvs XXVIII. Iacob benedicit duobus filiis Iosephi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

DISCVRSVS XXVIII:

Jacob benedicit duobus filiis Iosephi.

Postquam *Jacob* aliquanto tempore præ senio lecto affixus decubuerat, cœpit graviter ægrotare: *Nuntiatumque est*, inquit Scriptura, *Ioseph quod ægrotaret pater suus, qui assumptis duobus filiis, Manasse & Ephraim ire perrexit. Diciturque se seni: Ecce filius tuus Ioseph venit ad te, qui confortatus sedit in lectulo. Videns autem filios Ioseph, dixit ad eum: Qui sunt isti? respondit: Filii mei sunt quos donavit mihi Deus in hoc loco.*

Primogenitum filium vocaverat *Ioseph Manassen*, alterum *Ephraim*, non absque singulari mysterio. Quod enim spectat ad primum, *Manasses* significat *Hebraice*, *oblivionem*, propterea cum nomen istud huic filio *Ioseph* imponeret, dicebat: *Oblivisci me fecit Deus omnium laborum meorum, & domus patris*: Non miror istam oblivionem laborum; obruit enim calamitatem felicitas, si illa abierit, & ista accesserit. Sed non bene capio quomodo *Ioseph*, oblitus fuerit patris. At non dicit Scriptura, quod in nativitate filii, oblitus sit patris, sed domus patris. Nempe oblitus erat injuriarum, odiique fratrum suorum. Nos in felicitate positi ultionem meditatur quam calamitosi dissimulaveramus: *Ioseph* vero in prosperitate quasi arma deponit ne ulciscatur. Quis unquam vidit tunc fluvium stare quando fractis aggeribus intumescit, & se diffundit in prata. Tunc debuerat *Ioseph* fratrum oblivisci quando jacebat in compede, & miser erat, sed quando jam evehctus erat ad summa, videtur tunc debuisse ulcisci injurias à fratribus sibi illatas. Hoc nos faceremus, qui vaporum instar cælum petimus, ut mutemur in fulgura ac tonitrua contra hostes nostros. Imitatur arbores *Ioseph*, quæ quamdiu parvæ humilesque sunt, steriles sunt, ut adolere producant fructus: Quo *Ioseph* dignitate excreverat altius, eo majores modestiæ ac mansuetudinis fructus proferebat, noluit enim injurias nominare ne iram accenderet, sed venditionem suam & accusationem, & carcerem, & cisternam in quam fratres sui illum conjecerant, similesque injurias, *labores* vocavit: Itaque ostendebat se revera injuriarum prorsus esse oblitum, cum ne nomine quidem suo illas compellere sciebat.

Z 2

Quid

Quid quod patris meminit cui amorem debebat, fratrum non meminit quos norat sibi tantopere fuisse infensos. Adeo retinebat in animo quibus ad amorem excitaretur, & extruserat mente quibus ad ultionem inflammaretur.

Verum cur se potius oblitum dicit domum patris sui *Iacob* in qua venditus fuerat, quam domum *Putipharis*, ex qua tractus erat in carcerem? meminit illius quod gravius illum cruciarat. Gravius enim est vendi à fratribus propter felicitatem futuram quam somniarat, quam à Domina, propter repulsum adulterium in carcerem conjici. In carcere enim non carebat corona martyrii, & liber animo erat in vinculis: In venditione vero, & libertate carebat & corona, quia victor non erat, sed miser.

Sed illud etiam divinare non possum cur *Ioseph* domus patris, laborumque non sit oblitus, quando in regiam rhedam euectus, renunciatus est secundus à rege, sed tum cum illi natus est primogenitus. At plura faciebat *Ioseph*, quod populus Dei augeretur, quam quod ipse inter *Ægyptios*, magnifieret propter honorem & potestatem sibi collatam; Non minus enim colebat Deum jam coronatus quam cum esset captivus, cum nam videret jam sibi natum esse filium, gaudebat duos jam esse in *Ægypto* veri Dei cultores, se, & filium, propterea se feliciorem existimabat quod haberet heredem, quam quod esset secundus à rege. Tunc ergo oblitus est laborum suorum, quando vidit se aliquem habere qui simul cum illo vero Deo serviret: Amabat enim plus Dei cultum, quam suum honorem.

Quod modo spectat ad secundo-genitum ejus filium: *Appellavit illum Ephraim*, inquit Scriptura, *Dicens: Crescere me fecit Deus in terra paupertatis mee: Ephraim enim Hebraicè, augmentum significat.*

Sed advertite, *Ioseph* ubique meminit Dei, nusquam *Pharaonis* in cujus aula commorabatur, & à quo elatus fuerat in currum regium: *Crescere, inquit, me fecit Deus: Numquid Pharaon te regno imposuit? Quid dicet Pharaon quod non semel illius memineris nec in primo, nec in secundo-genito filio, & omnia tua adscribere Deo, nihil Pharaoni, sine quo adhuc mancipium fores?*

Hoc ego plus stupeo in *Iosepho*, quam servatam prius tanta fortitudine pudicitiam; nam dum adulterium fugit, pudicus fuit, sed cum non semel meminit regis, poterat haberi ingratus: Nihilominus

hominis maluit ingratus haberi regi quam Deo. Magnus sane princeps *Iosephus* qui credidit à nemine se contemnendum, dum Deum omnibus anteferet!

2 Dicit: *Crescere me fecit Deus in terra paupertatis meae*: Miror illum vocare *Aegyptum* terram paupertatis suae, in qua opulentissime degebat, & vixerat etiam prius, nunc toti regno praefectus, prius aëconomus principis *Putipharis*: Ergo *Aegyptus* illi erat terra divitiarum, non paupertatis, si temporalia, honores, & divitias spectes, verum est, non erat ei terra paupertatis, si vera caelestia & aeterna quae sola in summa felicitate spectabat, erat ei terra paupertatis, quia nauseabat imperium ubi vera deerat fides, & aestimabat inopiam imperare idololatri: Unde, ut postea audiemus, ne quidem volebat *Ioseph* sepeliri in illa terra ubi ut prorex regnabat, ne ossa ipsius miscerentur ossibus impiorum, quanto magis putandum est illum, cum viveret, detestatum fuisse in animo ipsorum confortium: Ideo, quamvis esset in honore, abundaretque divitiis, vocabat *Aegyptum* terram paupertatis suae, quia omnia contemnebat praeter Deo.

Cum ergo Jacob vidisset hosce duos filios *Ioseph*, adduc, inquit, illos ad me, ut benedicam illis.

Cumque *Ioseph* illos adduxisset, posuit utrumque ad pectus suum, eosque complexus, deosculatus est. Cumque tulisset eos *Ioseph*, inquit Scriptura, de sinu patris; posuit *Ephraim* ad sinistram *Jacob*, *Manassen* vero ad dexteram ipsius, qui extendens manum, dexteram posuit super caput *Ephraim* minoris fratris, sinistram autem super caput *Manasses*, qui major natus erat, benedixitque *Jacob* filiis *Ioseph*, & ait, Deus, in cuius conspectu ambulaverunt patris mei *Abraham* & *Isaac*, Deus qui pascit me ab adolescentia mea usque in praesentem diem: Angelus qui eruit me de cunctis malis, benedicat pueris istis, & invocetur super ipsos nomen meum, & nomina patrum meorum *Abraham* & *Isaac*, & crescant in multitudinem super terram.

Videns autem *Ioseph* quod posuisset pater suus dexteram manum super caput *Ephraim*, graviter accepit, quia ponendo dexteram super Caput *Ephraim*, minoris natu, signum erat quod in benedictione illum praeponebat majori natu *Manassi*: Apprehensam ergo manum patris levare conatus est de capite *Ephraim*, & transferre super caput *Manasse*, dixitque ad patrem: Non ita convenit, pater, quia hic est primogenitus, pone dexteram tuam super caput eius: Qui renuens, ait: Scio, fili mi, scio: Iste

Isse quidem erit in populos, & multiplicabitur, sed frater ejus minor, major erit illo, & semen ejus crescet in gentes, benedixitque eis in tempore illo, dicens: In te benedicetur Israël, atque dicetur: Faciat tibi Deus sicut Ephraim, & sicut Manasse, constituitque Ephraim ante Manassen.

Hic significatur mysterium inscrutabilium judiciorum Dei, quæ à nostris valde diversa sunt: *Neque enim, inquit Deus Isaia cap. 55, cogitationes meæ cogitationes vestra, nec via meæ, via vestra, quia sicut exaltantur celi à terra, sic exaltatae sunt via meæ à viis vestris, & cogitationes meæ, à cogitationibus vestris.*

*Isai pater Davidis, septem habebat filios, Deus sex reject, postremum omnium, qui erat David, & pastor ovium, elegit in regem; quis ausit dicere Deo, cur hoc facis? Dominus est. Si ergo quæris ex me, cur Deus alium eligit, alium reject, cur gentiles assumpsit in populum suum, Judæos exterminavit? Illum qui pessime vixit, martyrem denique facit; istum cujus vita videbatur laudabilis, permittit labi in gravissima scelera, & nonnumquam in Apostasiam, Judam fieri proditorem, & suspendio infernum detrudi, latronem vero de patibulo deduci in cælum? plane idem est ac si roges aurificem, cur illum lapillum, qui nullius pretii videbatur, elegerit, istum vero qui longe majoris pretii putabatur rejecerit ut vilem & inutilem? hæc est ars & scientia aurificis, & unicuique artifici, ut ait *Aristoteles*, in sua arte credendum est.*

Deus sapientissimus artifex est, & falli non potest: Quam multi, inquit *D. Joannes Chrysostomus Hom. 16 in Epist. ad Rom. Matthei* meliores esse videbantur in apparentia: Verum qui arcana novit Deus, & in cæno jacentem Margaritam novit, omiſſis aliis, admiratus hujus pulchritudinem, illum elegit Publicanum, & Latronem, & meretricem elegit, Sacerdotes autem, & seniores, & Magistratus *Judæorum*, improbavit, & reject.

Denique hoc mysterium admirabile figuratum fuit in angelis & homine creaturis intellectualibus, naturam enim imperfectiorem hominis per incarnationem Verbi divini, prætulit Deus angelo sublimiori, cum tamen homo non minus peccasset quam angelus, homines tamen venit liberaturus, angelos vero sine ulla spe, in æternum damnavit: Et quis audeat petere: Cur hoc ita fecisti? non possumus aliud nisi exclamare cum *Paulo*:
0.1.

o altitudo divitiarum sapientia & scientie Dei ! quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles viae ejus.

DISCVRSUS XXIX.

Iacob benedicit omnibus filiis suis.

Solemni *Judaorum* consuetudo fuit ab antiquo, ut morientes patres convocarent filios suos, vel alios suae curae commissos, ut salutaria illis monita darent, & benedicerent, & interdum divino afflati spiritu futura illis praedicerent: Ut ergo *Iacob* paternum hoc filiis suis obsequium imminente morte praestaret, iussit omnes ad se accedere, ut audirent quid illis esset dicturus. Caeterum tam expresse ac fuisse illis futura praedixit, ut potius Prophecia quam benedictiones dicendae forent, quod ipse *Iacob* expresse videtur dixisse cum ait: *Congregamini ut annuntiem quae ventura sint vobis in diebus novissimis: Audite ergo inquit, filii Iacob, audite Israel patrem vestrum.*

Tunc incepit à *Ruben* primogenito, & ait: *Ruben primogenitus meus tu fortitudo mea, & principium doloris mei.*

Tu fortitudo mea, quia animum meum corroborasti, quando intellexi quod restitisses fratribus tuis, ne *Iosephum* occiderent: Tu dedisti mihi filios tuos in pignus, ut securum me redderes de *Beniamino*, qui vocatus à *Ioseph* tecum ire debebat in *Aegyptum*. *Tu fortitudo mea*, & haecenus bene.

Sed *tu etiam principium doloris mei*. Quare hoc? quomodo principium doloris, quandoquidem *Iacob*, magnam prius & copiosam materiam dolendi habuerat; cum enim esset in domo paterna adhuc juvenis, insidiabatur vitae ejus, frater ejus *Esau*, ita ut cogereur fugere in *Mesopotamiam*, ibi quatuordecim annis servivit avunculo suo *Labano*, qui illum multis modis vexabat, & ut ipsemet ait, *Gen. cap. 31: Die noctuque urebar aestu & gelu, fugiebatque somnus ab oculis meis, sic per viginti annos servivi.* Quomodo ergo *Ruben* principium doloris ejus? respondet *Rupertus*: Non quod in nullo antea doluerat *Iacob*, sed quia verus dolor de plaga peccati primum in domo ejus de isto accidit: Peccaverat *Ruben* peccando cum sua noverca, ut ait *Iacob*: *Quia ascendisti cubile patris tui, & maculasti stratum*

1111